

Uusitalo Laura, Uusivirta Janne, Ratasvuori
Heta, Hörman Ari, Siljama Meri

29.1.2026

Maatalous- ja kalastusneuvoston 26.1.2026 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 26.1.2026

Maatalous- ja kalastusneuvosto järjestettiin Brysselissä 26.1.2026. Kokouksessa Suomea edusti maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah. Kyproksen puheenjohtajakauden ensimmäisessä maatalous- ja kalastusneuvostossa Kypros esitteli kautensa työohjelman.

Neuvosto keskusteli EU:n biotalousstrategian maatalous-, metsä- ja kalastusnäkökulmista. Jäsenvaltiot kiittivät puheenjohtajavaltiota siitä, että maatalous- ja kalastusneuvostossa käydään keskustelu strategiasta. Jäsenvaltiot alleviivasivat alkutuottajien kriittistä roolia biotalouden mahdollistajana. Jäsenvaltiot peräänkuuluttivat hallinnollisen taakan vähentämisen ja alkutuottajien ansaintamahdollisuuksien lisäämistä. Jäsenvaltiot pitivät kilpailukyvyyn, resilienssin ja ruokaturvan (ml. elintarvikkeet) turvaamista erityisen tärkeänä. Jäsenvaltiot totesivat biotalouden kehittämisen vahvistavan näitä.

Komissio esitteli muutosehdotuksensa koskien EU:n luomusasetusta. Jäsenvaltiot ottivat vastaan luomusasetuksen muutoksen lähtökohtaisesti positiivisesti. Jäsenvaltiot pitivät yksinkertaistamista hyvänä ja näkivät, että muutokset voivat parantaa luomusektorin kilpailukykyä. Suurin osa jäsenvaltioista oli sitä mieltä, että tavoitteena olisi ehdotuksesta käytävien keskustelujen saattaminen päätökseen siten, että luomusasetuksen muutos voisi tulla voimaan vuoden 2026 loppuun mennessä.

Neuvoston muissa asioissa oli useita kohtia. Mm. keskusteltiin 7.1. pidetyn EU:n maatalousministerien kokouksen jälkitoimista koskien maatalouden haastavaa tilannetta. Lisäksi komissio esitteli yksinkertaistamisehdotuksensa elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuutta koskeviin säädöksiin sekä keskusteltiin elintarvikkeiden alkuperämerkintöjä koskevien EU-vaatimusten selkeyttämisestä ja kehittämisestä.

Seuraava maatalous- ja kalastusneuvosto on 23.2.2026 Brysselissä.

1. Esityslistan hyväksyminen (5366/26)

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 5366/26 mukaisena.

2. A-kohtien hyväksyminen

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo (5428/26)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 5428/26 mukaisesti.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. Puheenjohtajavaltion työohjelma (Uusitalo)

Puheenjohtajavaltio esittelee

Kyproksen maatalous-, maaseudun kehittämis- ja ympäristöministeri Maria Panayiotou esitteli maansa puheenjohtajakauden työohjelman diaesityksen avulla. Kyproksen kauden pääprioriteetti on autonomia, jonka alla on viisi prioriteettia. Maatalous- ja kalastusasiat kuuluvat alaprioriteettiin ”Autonomia kilpailukyyn kautta”. Kyproksen ministeri totesi, että meneillään on haastavia ja monimutkaisia kriisejä. Tarvitaan yhtenäinen Eurooppa, jossa ei ole jakolinjoja ja joka pystyy toimimaan päättäväisesti yhdessä.

Maatalous, kalatalous ja vesiviljely ovat Kyproksen prioriteettien ytimessä. Kypros edistää puheenjohtajakaudellaan reilua, kilpailukykyistä, kestäväää, kannattavaa ja houkuttelevaa alkutuotannon sektoria. Markkinoiden epävarmuus ja ilmastonmuutos aiheuttavat paljon paineita.

Kyproksen puheenjohtajakaudella on maatalous- ja kalastusneuvoston alla neljä temaattista osa-aluetta:

Osa-alue 1. Maatalouspolitiikka, joka vahvistaa kilpailukykyä, kestävyyttä ja EU:n maatalouden pitkän aikavälin houkuttelevuutta.

Kypros totesi, että tulevan yhteisen maatalouspolitiikan keskusteluiden eteenpäin vieminen on erittäin tärkeää. Kypros keskittyy siihen, että on reilu tulo viljelijöille ja pyrkii parantamaan viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa. Kypros haluaa myös luoda toimenpiteitä, jotka ovat välittömästi täytäntöönpantavissa, jotta voidaan puuttua kansallisiin katastrofeihin ja metsäpaloihin. Lisäksi maatalouteen tarvitaan sukupolvenvaihdoksia, kohdennettuja investointeja ja riittävää osaamista. On tärkeää, että on elinvoimaiset maaseutualueet, joissa on oikeudenmukainen elintaso.

Osa-alue 2. Maataloussektori, joka varmistaa EU:n ruoantuotannon, vahvistaa resilienttiä kauppaa, vähentää strategisia riippuvaisuuksia ja vastaa alueellisiin haasteisiin.

Maataloussektorin rooli on laaja-alainen, mutta sen tärkein tehtävä on ruoantuotanto. Kyproksen tavoitteena on edistää poliittisia keskusteluja, miten saada aikaan kilpailukykyinen ja kestävä maataloussektori, joka takaa riittävän ruoan kuluttajille ja samalla vähennetään tuontiriippuvuutta kolmansista maista ja parannetaan EU:n strategiasta autonomiaa. Keskustelu tästä alkoi jo 7.1., kun Kypros järjesti komission kanssa maatalousministerien kokouksen maataloussektorin haastavasta tilanteesta. Kypros pyrkii luomaan olosuhteet, joilla saadaan aikaiseksi kestävä kauppa kolmansien maiden kanssa ja Euroopan viljelijöille tasapuolinen tilanne verrattuna kolmansien maiden viljelijöihin.

Osa-alue 3. Sisämarkkina-alueen, jossa on yksinkertaistettuja ja tehokkaita välineitä puuttua sektorikohtaisiin paineisiin ja markkinahaasteisiin.

Kypros pyrkii hoitamaan sisämarkkinoihin liittyviä haasteita, edistämään reiluja kaupan käytänteitä, yksinkertaistamaan lainsäädäntöä ja vahvistamaan maanviljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa. Kypros pyrkii luomaan markkinahäiriöistä hälytysjärjestelmän.

Osa-alue 4. Vahvistettu yhteinen kalastuspolitiikka (YKP), joka tukee rannikkoyhteisöjen kestäviä resursseja ja pitkän aikavälin menestystä.

Kypros tukeutuu kalastuspolitiikassa tieteelliseen neuvoon. Lisäksi Kypros antaa suosituksia, miten yhteistä kalastuspolitiikkaa voisi vahvistaa, että saadaan kestävä ja kilpailukykyinen kalatalous- ja vesiviljelysektori EU:ssa.

Lopuksi Kypros luetteli meneillään olevat lainsäädäntöasiat maatalous- ja kalastusneuvoston sektorilla puheenjohtajakaudellaan sekä muut temaattiset keskustelut, joita se on suunnitellut neuvostoagendoille.

Epävirallinen maatalous- ja kalastusministerikokous järjestetään 3.–5.5. Kyproksella. Kypros järjestää myös muita kokouksia Kyproksella puheenjohtajakaudellaan, kuten 5.5. MedFish4Ever-kokouksen, jossa käsitellään kalatalousvarojen kestävää käsittelyä Välimerellä.

4. EU:n biotalousstrategia: maatalous-, metsätalous- ja kalastusasiat (5181/26) (Siljama)

Komissio esittelee

Keskustelu

Puheenjohtaja kertoi, että ensimmäisen luonnoksen neuvoston päätelmiksi EU:n biotalousstrategiasta on tarkoitus valmistua kevään aikana. Päätelmäluonnos hyväksytään ympäristöneuvostossa.

Maatalous- ja kalastusneuvostossa käytävän keskustelun tarkoituksena oli antaa suuntaa siihen, miten maataloutta, metsätaloutta ja kalastusasioita tulisi käsitellä tulevissa päätelmissä.

Puheenjohtaja oli toimittanut maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelun pohjaksi kaksi kysymystä:

1. Mikä tulisi olla maatalouden, kalastuksen ja metsätalouden rooli EU:n tulevassa biotalouspolitiikassa? Tukeeko EU:n biotalousstrategia riittävästi alkutuottajia? Mitkä edelläkävijämarkkinat (lead markets) tarjoavat suurimman potentiaalin maataloudelle ja metsätaloudelle, ja mitkä ovat tärkeimmät esteet?
2. Millä tavoin voimme vahvistaa maatalouden, kalastuksen ja metsätalouden roolia EU:n biotalouspolitiikassa samalla kun turvaamme ja parannamme:
 - a. elintarviketuottajien ja metsänomistajien mahdollisuuksia tulon monipuolistamiseen kilpailukyvyyn lisäämiseksi;
 - b. Euroopan kykyä kattaa suurin osa biomassatarpeistaan kestävän kotimaisen tuotannon avulla toisaalta ja EU:n ruokaturvaa toisaalta;
 - c. biomassan kestävyyttä ja tehokasta käyttöä, jotka tukevat pitkän aikavälin kilpailukykyä ja ekosysteemien terveyttä;
 - d. maaseutu- ja rannikkoalueiden sekä paikallisyhteisöjen vaurautta ja kestävyyttä;
 - e. vahvaa biotalouden tutkimusta ja innovointia sekä alkutuottajien osallistumista?

Ympäristökomissaari Jessika Roswall piti tärkeänä, että komissio kuulee jäsenvaltioiden kantoja 27.11.2025 julkaistusta EU:n biotalousstrategiasta. Ympäristökomissaarin mukaan on tärkeää vahvistaa biotalouden avulla sekä EU:n kilpailukykyä että maatalouden, metsätalouden ja kalastuksen häiriönsietokykyä. Strategian tarkoituksena on tukea yrityksiä ja jäsenvaltioita biotalouden edistämisessä. Ympäristökomissaari kävi läpi strategian, joka kattaa innovaatioiden ja investointien skaalaimisen, edelläkävijämarkkinoiden kehittämisen, kestävän biomassan tarjonnan ja globaalit mahdollisuudet. Puheessa painotettiin myös alkutuottajien tärkeää roolia ja mahdollisuuksia, joita avautuu erityisesti, kun biomassaa ja sivuvirtoja jatkojalostetaan korkeamman jalostusasteen tuotteiksi (esim. lannoitteet, rakennusmateriaalit) ja edelläkävijämarkkinat kehittyvät. Ympäristökomissaari puhui uusista tuotteista ja arvoketjuista mainiten myös biomuovit ja biopohjaiset tekstiilit sekä sinisen biotalouden mahdollisuudet mitkä tuovat arvonlisää kalastukseen ja vesiviljelyyn. Puheessa muistutettiin myös, että Eurooppa on tänä päivänä lähes omavarainen biomassassa ja kyseistä vahvuutta on ylläpidettävä.

Maatalouskomissaari Christophe Hansen piti tärkeänä, että biotaloudessa otetaan yhtä lailla huomioon bio ja talous viitaten siihen, ettei talousnäkökulmaa voi jättää huomioimatta.

Maatalouskomissaarin mukaan strategiassa on hyvä tasapaino ja puheessaan hän kiitti ympäristökomissaaria hyvästä yhteistyöstä. Maatalouskomissaarin mukaan strategia on hyvässä tasapainossa. Maatalouskomissaari alleviivasi biotalouden merkitystä alkutuottajille. Strategia pyrkii tukemaan uusien ansaintamahdollisuuksien luomista ilman että se sisältää uusia sääntöjä alkutuotannolle. Maatalouskomissari nosti esimerkkinä investoinnit biokaasulaitoksiin, joissa viljelijät voivat hyödyntää sivuvirtoja ja jätteitä. Samalla viljelijät voivat korvata kalliit ja muualla valmistetut fossiilipohjaiset lannoitteet.

Jäsenvaltiot kiittivät puheenjohtajavaltiota siitä, että maatalous- ja kalastusneuvostossa käydään keskustelu strategiasta. Jäsenvaltiot alleviivasivat alkutuottajien kriittistä roolia biotalouden mahdollistajana. Jäsenvaltiot peräänkuuluttivat hallinnollisen taakan vähentämisen ja alkutuottajien ansaintamahdollisuuksien lisäämisen puolesta. Jäsenvaltiot pitivät kilpailukyvyyn, resilienssin ja ruokaturvan (ml. elintarvikkeet) turvaamista erityisen tärkeänä. Jäsenvaltiot totesivat biotalouden kehittämisen vahvistavan näitä.

Muutama jäsenmaa toivoi strategiaan lisää konkretiaa. Puheissa korostettiin myös tarvetta tukea enemmän erityisesti viljelijöitä ja kalastajia biomassan tuotannossa. Moni jäsenmaa myös vastusti uusien standardien luomista. Moni jäsenmaa toivotti tervetulleeksi kilpailukykyrahaston biotalousikkunan ja horisonttiohjelman biotalouden rahoitusvälineinä.

Muutama jäsenmaa myös sanoi suoraan, että biomassan kaskadikäyttöön ei tulisi luoda uutta sääntelyä tai ohjeistusta. On tärkeää edistää resurssitehokkuutta ja ottaa huomioon jäsenvaltioiden ja alueiden eroavaisuudet. Yksi jäsenmaa muistutti myös, ettei edelläkävijämarkkinoiden eteenpäinvieminen saa luoda epätervettä kilpailua. Biotalous on sektorit ylittävää, joten yhteistyön lisääminen on avainasemassa. Moni jäsenmaa nosti esiin biopohjaisten tuotteiden ml. lannoitteiden, biokaasun, kasvin-suojeluaineiden, tekstiilien ja biomuovien tärkeyden.

Muutama jäsenmaa painotti Keski- ja Itäisen Euroopan maiden biotalouspotentiaalia ja tarvetta vahvistaa paikallista biotaloutta itäisen biomassaloitteen avulla.

Suomen kannan mukaan neuvoston päätelmissä on olennaista keskittyä biotalouden kilpailukyvyyn parantamiseen investointien houkuttelemisen, hallinnollisen taakan minimoimisen sekä sääntelykehityksen yksinkertaistamisen kautta. Toimenpiteiden toteutuksessa tulisi antaa enemmän painoarvoa biopohjaisiin, ruuantuotannolle kriittisiin tuotteisiin kuten kuitupakkauksiin, ei vain biomuoveille. Biopohjaisten materiaalien – kuten pakkausten ja lannoitteiden – on oltava turvallisia ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Biomassaa koskevan lisäsääntelyn sijasta on keskityttävä olemassa olevan sääntelyn johdonmukaistamiseen ja yksinkertaistamiseen. EU:lla on vahva kestävyys sääntelykehikko ja nyt tulisi keskittyä sen toimeenpanoon ja arviointiin. Suomi totesi myös, että biotalousstrategian toimeenpanon tulee edistää ja turvata maaseudun elinvoimaisuutta erityisesti EU:n itäisillä raja-alueilla sekä varmistaa, että alkutuottajat saavat oikeudenmukaisen osuuden tuotteen tai palvelun arvosta. Lisäksi kriittisen maaseudun infrastruktuurin, kuten liikenteen, laajakaistayhteyksien ja vesipalvelujen, ylläpitäminen ja parantaminen on olennaista.

Osa jäsenmaista kuitenkin kaipasi standardien päivytystä ja lisäkeinoja, joilla edistetään kestävien biomassojen käyttöä. Toisaalta haasteeksi koettiin liika sääntely ja yksinkertaistamisen tarve. Osa jäsenmaista koki, että tasapainon säilyttämiseksi hiilinieluja ja ympäristöä suojelevia toimia pitää tukea enemmän biomassan kysynnän kasvaessa. Toisaalta moni muistutti metsätalouden kuuluvan jäsenmaiden päätäntävaltaan, joten edes teoreettisia yhteisiä keinoja metsäbiomassaa koskeviin rajoituksiin ei ole. Myös hiilivuodoista varoiteltiin, jos rajoituksia harkittaisiin.

Ympäristökomissaari kommentoi jäsenmaiden kantoja ja kertoi sääntelyn yksinkertaistamistarpeesta ja rahoitusvaihtoehdoista kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Ympäristökomissaari puhui

sisämarkkinoiden sujuvoittamisesta ja kiertotalouden esteiden poistamisesta. Komission aloitteesta strategiaa on tarkoitus käsitellä helmikuun aikana myös kilpailukykyneuvostossa.

Maatalouskomissaari kiitteli jäsenmaita myönteisistä kannoista strategiaan. Maatalouskomissaarin mukaan on tärkeää vähentää riippuvuuksia tuonnista ja saada aikaan kestäviä vaihtoehtoja tuotteille, lannoite- ja pakkauspuolella biotalous saa paljon aikaan. Strategian toimeenpanon myötä on mahdollista luoda uusia ja vakaampia ansaintamahdollisuuksia viljelijöille ja metsänomistajille. Maatalouskomissaari muistutti, että usein viljelijät ovat myös metsänomistajia. Laadukkaasti korkean tason työpaikkoja maaseudulle, että näin voidaan vahvistaa taloustoimintaa maaseudulla.

Puheenjohtaja totesi, että päivän keskustelu on osoittanut yhteisymmärryksen, miten tärkeä biotalous on näille sektoreille. Tarvitaan strategista lähestymistapaa. Ministeri lupasi huomioida jäsenmaille tärkeät prioriteetit, kuten keskittyminen alkutuottajiin, elinkeinotuotannon monipuolistaminen, taata pääsy markkinoille ja edistää ilmastoälykkäitä ratkaisuja. Ministeri kertasi, että jäsenmaiden keskuudessa on yhteisymmärrys siitä, että alkutuottajien asemaa on parannettava ja politiikan on oltava johdonmukaisempaa. Maatalouden, metsätalouden ja kalastuksen sivuvirtojen parempi hyödyntäminen ja vaihtoehtoiset energialähteet koettiin niin ikään tärkeiksi. Ministeri pohti, että on löydettävä tasapainoinen lähestymistapa kaskadiperiaatteeseen. Ministeri korosti myös sääntelyn yksinkertaistamista ja hallinnollisen taakan vähentämistä. Biotalouden rahoitusmahdollisuudet konkretisoituivat kilpailukykyrahaston, yhteisen maatalouspolitiikan ja Horisontti-Euroopan tarjoamiin puitteisiin. Puheenjohtaja kertasi myös, että jäsenmaat olivat yhtä mieltä siitä, että biotalouden alueelliset piirteet on huomioitava ruoantuotantoa vaarantamatta. Lopuksi puheenjohtaja lupasi, että kaikki kommentit huomioidaan neuvoston päätelmien laatimisessa.

4. Asetus luonnonmukaista maataloutta koskevan asetuksen muuttamisesta tuotantoa, merkintöjä, sertifiointia ja kauppaa koskevien sääntöjen osalta (16969/25, 5294/26) (Uusitalo)

Komissio esittelee

Periaatekeskustelu

Puheenjohtaja alusti, että muutosehdotus luomuasetukseen tehtiin vastauksena sektorin pyyntöön luomulainsäädännön yksinkertaistamisesta lainsäädännön ensimmäisten täytäntöönpanovuosien jälkeen. Tarkoituksena on välttää turhaa hallinnollista taakkaa ja suurempia kustannuksia. Samalla voidaan parantaa luomutuotannon kilpailukykyä ja optimoida luomutuotantoa Euroopan luomutuottajien ja kuluttajien hyväksi. Lisäksi komissio on myös antanut tiekartan muutoksista alemman asteiseen luomulainsäädäntöön.

Komissaari Hansen totesi, että luomu ympäristöystävällisyyden lisäksi edistää resilienssiä, strategista autonomiaa ja alueellista koheesiota. EU:lla on kunnianhimoisia luomutavoitteita, mutta tosielämässä niistä on jääty. Komissio on siksi ehdottanut konkreettisia yksinkertaistuksia luomutuottajille YMP:n yksinkertaistamispaketin yhteydessä sekä sen lisäksi nyt kohdennettuja muutoksia luomuasetukseen ((EU) 2018/848).

Luomutilat ovat keskimääräistä suurempia ja saattavat olla taloudellisesti kannattavampia kuin tavanomaiset tilat, ne tuottavat työllisyyttä maaseudulle ja viljelijät ovat keskimääräistä nuorempia. Luomuviljely edistää osaltaan sukupolvenvaihdoksia ja EU:n maatalouden kehitystä. On positiivista, että luomuviljelyssä oleva pinta-alaa on noussut tasaisesti ja melkein kaksinkertaistunut vuodesta 2013. Sekä nykyinen että tuleva YMP takaa tuen luomuviljelijöille.

Komissio antoi muutosasetuksen joulukuussa 2025. Ehdotuksella on kolme tavoitetta. Ensinnäkin komissio haluaa selkeyttää toimijoille ja kuluttajille Euroopan unioniin tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden merkintöjä. Tähän liittyy myös Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisu. Toiseksi pidennettäisiin kolmansien maiden vastaavuusjärjestelmän voimassaoloa vuodesta 2026 vuoteen 2036, jotta ei

tulisi häiriöitä kansainväliseen kauppaan, josta EU:n luomusektori hyötyy merkittävästi. Kolmanneksi ehdotuksella halutaan vähentää monimutkaisuutta ja lisätä kilpailukykyä luomutuotannossa samalla kun halutaan ylläpitää luomutuotannon korkeiden standardien taso. Komissio ehdottaa rajallisen määrän hyvin kohdennettuja muutoksia asetukseen.

Komissaari Hansen vetosi neuvostoon ja vetoaa myös parlamenttiin, että asetusehdotus saataisiin käsiteltyä vuoden 2026 aikana, jotta estettäisiin kaupan häiriöt, sillä vastaavuusjärjestelmä vanhenee vuoden 2026 loppuun mennessä.

Komissaari kertoi myös antamastaan tiekartasta, joka sisältää muutoksia alemman asteiseen luomulainsäädäntöön ja ohjeistuksiin. Toimet toteutetaan pääosin vuoden 2026 aikana.

Komissaari haluaa luoda käytännön ratkaisuja, jotka vastaavat haasteisiin, joita viljelijät, muut tuottajat ja hallinto ovat kohdanneet. Monia jäsenvaltioiden tekemiä yksinkertaistamisehdotuksia tutkitaan tässä yhteydessä. Lisäksi komissio julkaisee pian kuulemisen luomuviljelyn toimintasuunnitelman päivityksestä. Jäsenvaltiot ovat siinä myös mukana läheisesti. Komissio haluaa lisätä jatkuvaa kasvua luomusektorilla, jotta voidaan kasvattaa luomun kysyntää ja tarjontaa.

Puheenjohtajavaltio oli esittänyt ministereille seuraavat **kysymykset** keskustelun pohjaksi:

Kysymys1: Ovatko jäsenvaltiot yhtä mieltä siitä, että tavoitteena olisi oltava asetuksen (EU) 2018/848 muuttamista koskevasta ehdotuksesta käytävien keskustelujen saattaminen päätökseen siten, että se voisi tulla voimaan vuoden 2026 loppuun mennessä, jotta voidaan varmistaa oikeusvarmuus kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa ja jotta luonnonmukaisen tuotannon tuottajat, kauppiaat ja kuluttajat hyötyvät ehdotetuista muutoksista mahdollisimman pian?

Kysymys 2: Kun otetaan huomioon edellä esitetty ja ehdotukseen liitetty etenemissuunnitelma, mitä ehdotetun asetuksen kohtia voitaisiin edelleen hienosäätää viivyttämättä asetuksen hyväksymistä?

Kaikki **jäsenvaltiot** pitivät puheenvuoron. Jäsenvaltiot ottivat vastaan luomuasetuksen muutoksen lähtökohtaisesti positiivisesti. Jäsenvaltiot pitivät yksinkertaistamista hyvänä ja näkivät, että muutokset voivat parantaa luomusektorin kilpailukykyä.

Suomi piti komission ehdotusta tervetulleena, sillä ehdotus sisältää monia tärkeitä muutoksia luomuasetukseen. Suomi tuki tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi myös delegoitujen ja toimeenpanosäännösten tasolla.

Suurin osa jäsenvaltioista Suomi mukaan lukien oli sitä mieltä, että tavoitteena olisi ehdotuksesta käytävien keskustelujen saattaminen päätökseen siten, että luomuasetuksen muutos voisi tulla voimaan vuoden 2026 loppuun mennessä. Osa jäsenvaltioista totesi, että pitäisi välttää keskustelujen aloittamista muista kuin komission ehdottamista kohdista, jotta voidaan päästä eteenpäin. Muutama jäsenvaltio ehdotti, että ehdotuksesta erotettaisiin aivan kiireisimmät asiat, eli etenkin vastavuoroisuusjärjestelmän jatkaminen, jotta sitä ei riskeerattaisi.

Toisaalta osa jäsenvaltioista näki, että ehdotetut muutokset eivät mene riittävän pitkälle ja olisi tehtävä enemmän luomutuotannon sääntöjen yksinkertaistamiseksi ja sektorin edistämiseksi. Yksinkertaistamista tarvittaisiin lisää, jotta voitaisiin saavuttaa EU:n kunnianhimoinen tavoite 25 % luomupinta-alasta.

Jäsenvaltiot toivat keskustelussa esiin näitä muutamia asetuksen kohtia, joita voitaisiin edelleen muokata.

Osa jäsenvaltioista piti hyvänä ja toisaalta osa kritisoi uutta Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaista muutosta luomun merkintöihin. Usea jäsenvaltio totesi, että EU:n luomulogoa saisi käyttää vain niissä tuotteissa, jotka täyttävät täysin EU:n säännöt. Pidettiin tärkeänä, että kuluttajia ei johdeta harhaan. Yksi jäsenvaltio totesi, että jos tuotteesta puuttuu luomumerkintä, se aiheuttaa lisätarkastuksia ja lisätaakkaa. Merkitsemättömät tuotteet voivat heikentää luottamusta luomutuotteisiin.

Suurin osa jäsenvaltioista tuki vastavuoroisuusjärjestelmän jatkamista kymmenellä vuodella vuoteen 2036 asti. Toisaalta muutama jäsenvaltio totesi, että kymmenen vuotta on liian pitkä aika. Se voi johtaa siihen, että tilanne jatkuu samana kolmansissa maissa eikä johda kauppasopimuksiin.

Monet jäsenvaltiot pitivät hyvänä komission ehdotusta siitä, että pienet myyjät vapautettaisiin sertifikaatin hallussapidon velvoitteesta. Muutama jäsenvaltio halusi mennä pidemmälle ja poistaa kokonaan tai edelleen keventää pienten tuottajien sertifiointisääntöjä. Suomi ehdotti kunnianhimoisempaa lähestymistapaa pienten toimijoiden hallinnollisen taakan keventämiseksi ja totesi, että ehdotuksen kilometräistä rajaa voisi nostaa ylöspäin, esimerkiksi 50 000 kiloon saakka.

Yksittäiset jäsenvaltiot kommentoivat myös komission ehdottamia muutoksia luomukotieläintuotannon sääntöihin ja pitivät niitä pääosin hyvinä. Yksi jäsenvaltio halusi poistaa kokonaan lihasiipikarjan pitämiseen tarkoitettujen siipikarjarakennusten enimmäispinta-alan. Se voitaisiin poistaa, mikäli muita rajoituksia noudatetaan. Tämä yksinkertaistaisi sääntöjä, mutta säilyttäisi korkean eläinten hyvinvoinnin tason.

Suomi ehdotti lihantuotantoon käytettävien nauta- ja hevoseläinten siirtymäkauden määrittelyn yksinkertaistamista siten, että vaatimuksena olisi vain 12 kuukauden siirtymäaika.

Muutama jäsenvaltio otti esiin, että voitaisiin lisätä muutos, jolla mahdollistettaisiin tavanomaisessa tuotannossa olevien eläinten laiduntaminen luomutuotannossa olevalla maalla.

Komissaari Hansen totesi keskustelun lopuksi olevansa hyvin tyytyväinen, että jäsenvaltiot ottivat ehdotuksen hyvin vastaan ja ovat sitä mieltä, että ehdotus pitää käsitellä vuoden 2026 kuluessa tehden vain kohdennetut muutokset. Komissaari totesi, että mahdollisesti joihinkin jäsenvaltioiden huoliin pystytään vastaamaan tiekartan alemman asteisilla säädöksillä. Komissaari näkee, että asetusmuutoksella voisi olla vaikutus edistää sektoria.

Puheenjohtajavaltio totesi loppupuheenvuorossaan, että ottaa huomioon keskustelusta muutaman tärkeän asian. Jäsenvaltioilla on yhteinen käsitys, että asetus pitää käsitellä ennen vuoden 2026 loppua. Keskustelussa nousi esiin Euroopan unionin tuomioistuimen päätös, vastaavuusjärjestelmän jatko sekä sen kesto ja siitä pitää keskustella lisää työryhmätasolla. Keskustelussa tuotiin esiin myös yksinkertaistamista ja EU:n luomulogon käyttöä elementtinä, joka tuo luottamusta kuluttajille. Lisäksi on tärkeää varmistaa sertifiointisäännöt ja erityisesti pienille tuottajille, joilla on rajalliset resurssit. Siitä huolimatta, että on eri näkemyksiä, jäsenvaltioilla on yhteinen käsitys, että asetus pitää saada nopeasti päätökseen. Puheenjohtajavaltio totesi, että voi tämän keskustelun pohjalta edetä teknisellä tasolla.

6. Muut asiat

a) Koillis-Atlantin makrillia koskevien kiireellisten EU:n toimien tarve (5640/26) (Ratasvuori) *Irlannin tiedotusasia*

Irlanti esitteli asian kertoen makrillin kalastusmahdollisuuden olevan suurempi, kuin mitä kansainvälinen merentutkimuslaitos ICES on neuvonut. Irlanti vaati toimenpiteitä. Ensinnäkin vuosikiintiö tulisi saada aikaan mahdollisimman pian, tieteellisen neuvon mukaisesti. Neuvotteluja käydään parhaillaan

Koillis-Atlantin kalastuksenhoitojärjestön puitteissa Lontoossa. EU:n laivastolta ei voi odottaa merkittäviä leikkauksia kalastusmahdollisuuksiin, kun muut maat eivät näin toimi. Lisäksi tarvitaan sektori-kohtaista tukea makrillinkalastajille.

Useat jäsenvaltiot ilmaisivat olevansa huolissaan tilanteesta ja vaativat toimia tasapuolisten toiminta-edellytysten turvaamiseksi (Italia, Latvia, Saksa, Puola, Ruotsi, Tanska, Ranska, Espanja, Belgia, Portugali, Alankomaat, Liettua, Viro ja Malta).

Komissaari Kadis kertoi ymmärtävänsä huolenaiheet. Neljä osapuolta (Yhdistynyt kuningaskunta, Norja, Islanti, Färösaaret) on tehnyt päätöksen kalastuskiintiöstä kuulematta EU:ta. Myös tieteellistä neuvoa ei ole kunnioitettu. Komissaarin mukaan kalakanta on romahtamisen tasolla, koska kestävä tontä kalastusta on harjoitettu pitkään. Komissio keskustelee kaikilla tasoilla tällä hetkellä, jotta varmistetaan, että EU:n kanta menee perille. EU:n valtuuskunta keskustelee parhaillaan Lontoossa ja neuvotteluille pitäisi antaa tilaa. Neuvottelukierroksen jälkeen tilannetta arvioidaan uudestaan. Kriisimekanismi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston puitteissa mahdollistaa tuen vain poikkeuksellisissa tilanteissa, sitä ei ole tarkoitettu tällaiseen tapahtumaan. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin hyväksyä hätätoimia tai tukea kalastuksen tilapäistä lopettamista (tietyissä tilanteissa).

Neuvosto otti tiedoksi Irlannin (Latvian ja Puolan tukemana) esittämät kannat sekä ministereiden ja komissaarin esittämät kommentit.

b) Valvonta-asetuksen [14 artiklan] täytäntöönpanoon ja CATCH-järjestelmän käyttöön liittyvät vaikeudet (5587/26) (Ratasvuori)

Espanjan, Belgian, Tšekin, Ranskan, Latvian, Puolan ja Portugalin tiedotusasia

Espanja totesi valvonta-asetuksen olleen pitkien neuvottelujen tulos ja kaikkien olevan yhtä mieltä sen tavoitteista. Käytännön täytäntöönpanossa saaliin painon tarkka arviointi aluksella pienimuotoisessa kalastuksessa on kuitenkin kohtuuton vaatimus ja mahdoton toteuttaa. Espanja oli huolissaan siitä, millainen poliittinen viesti annetaan. Toimijoita pitäisi tukea ja toimintaa yksinkertaistaa eikä päinvastoin. Yksinkertaistamispaketissa tällainen asia tulisi poistaa ja Espanja toivoi komissiolta ehdotusta. CATCH-järjestelmän käyttöönoton puutteissa on kyse merkittävästä ongelmasta kaupallisille toimijoille ja lisää koulutusta ja tukea tarvitaan.

Yhdeksäntoista jäsenvaltiota (Belgia, Ranska, Portugali, Romania, Suomi, Kroatia, Tšekki, Ruotsi, Latvia, Kreikka, Bulgaria, Slovakia, Puola, Tanska, Alankomaat, Irlanti, Malta, Italia, Viro) tuki Espanjan esittämää asiaa. Näistä muutama jäsenvaltio kommentoi ainoastaan IT CATCH-järjestelmän ongelmia mutta suurin osa toi esille haasteet sekä tietojärjestelmän käyttöönotossa että saaliiden arvioinnissa. Ruotsi kertoi olevansa samaa mieltä haasteiden kuvauksesta mutta toivoi, että ehdotettuja ratkaisuja analysoitaisiin tarkemmin. Ranska toivoi pidempää siirtymäaika.

Suomi toi puheenvuorossaan esille, että Suomen tavoitteena oli alueellistamisen periaatteen huomioiminen valvonta-asetusta uudistettaessa, koska kalastus on erilaista eri merialueilla. Suomi painotti, että valvontasääntöjen pitää mahdollistaa vastuullisen kalastuksen harjoittaminen kunkin maan erityispiirteiden mukaisesti ilman kohtuuttomia ja joustamattomia velvoitteita. Lisäksi Suomi tuki muiden tapaan valvonta-asetuksen artiklan 14 ja liitteen neljä muuttamista ja vetosi komissioon suhteellisuuden, yksinkertaisuuden ja kustannustehokkuuden periaatteiden noudattamiseksi kalansaaliin punnitsemisen täytäntöönpanosääntöjen valmistelussa.

Komissaari suhtautui nuivasti jäsenvaltioiden toiveisiin. Komissaari painotti, että valvonta-asetuksesta käytiin viiden vuoden merkittävät neuvottelut ja että revisio toi valvonnan digitaaliselle aikakaudelle. Tätä merkittävää saavutusta ei pitäisi vaarantaa. Komissaari kertoi valvonta-asetuksen sisältävän pitkiä siirtymäaikoja. Komissio on antanut välittömästi jäsenvaltioille tukea ja pyrkinyt löytämään

ratkaisuja ilman, että asetusta avattaisiin. Komissio voi ainoastaan todeta, että on tärkeää panna täytäntöön voimassa oleva EU-lainsäädäntö. IT-järjestelmä on tärkeä osa laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän (LIS) kalastuksen torjumista ja meripakettia. EU:n markkinoille ei haluta LIS-kalastustuotteita. CATCH-järjestelmän lanseeraus on komissaarin mielestä ollut menestys. Tuhansia ilmoituksia on validoitu ensimmäisten päivien aikana. Komissio tulee jatkossakin antamaan koulutusta järjestelmän käytöstä. On jokaisen jäsenvaltion vastuulla, että oman maan toimijat ovat valmiita ottamaan järjestelmän käyttöön. Kaikki ponnistelut ja komission työ on tuonut järjestelmään yksinkertaistamista ja virtaviivaistamista. Järjestelmän käyttöönotto kolmansissa maissa etenee myös. Viiden avainkumppanin kanssa järjestelmä on jo käytössä.

Neuvosto otti tiedoksi Espanjan esittämät kannat (Belgian, Tšekin, Ranskan, Latvian, Puolan ja Portugalin tukemana) sekä ministereiden ja komissaarin esittämät puheenvuorot.

c) Toimet läntisen Välimeren monivuotisen suunnitelman parantamiseksi (5596/26) (Ratasvuori)

Espanjan ja Ranskan tiedotusasia

Espanja kertoi nostaneensa asian esille aiemminkin, kyse on siis sekakalastuksesta läntisellä Välimerellä. Neljä ministeriä on myös lähettänyt aiheesta kirjeen komissaarille. Espanja pyysi komissaaria tekemään konkreettisen muutosehdotuksen ja antamaan päivämäärän muutokselle. Välimeren tieteellinen kalastuskomitea tulisi ottaa huomioon muutosta laadittaessa.

Ranska, Italia ja Kreikka tukivat tätä pyyntöä. Saksa, Puola, Belgia ja Tanska huomauttivat, että myös muita monivuotisia suunnitelmia tulee muuttaa (Itämeri sekä Pohjanmeri ja läntiset vedet).

Komissaari kertoi komission aloittavan uuden mietintäprosessin. Läntisen Välimeren monivuotisen suunnitelman osalta komissaari on jo antanut selkeät ohjeet suunnitelman tarkastamiseksi. Komissaari puhui myös tieteellisestä neuvosta ja sen laadun parantamisesta. Monivuotisten kalastusmahdollisuuspäätösten osalta komissaari on keskustellut jo eri tahojen kanssa mutta monivuotiset päätökset voivat luoda lisää tieteelliset epävarmuutta. Komissio analysoi parhaillaan joulukuun kalastusmahdollisuuspäätöstä ja erityisesti sen kompensatiomekanismia.

Neuvosto otti tiedoksi Espanjan ja Ranskan tiedotusasian sekä ministerien ja komissaarin kommentit asiaan.

d) Eläinten hyvinvointi tulevaisuuteen suuntautuvana prioriteettina komission työohjelmassa (vuodesta 2026 eteenpäin) (5461/26) (Hörman)

Slovenian tiedotusasia

Slovenian valtuuskunta, jäsenmaaryhmän tukemana, korostaa eläinten hyvinvoinnin säilyttämistä keskeisenä ja tulevaisuuteen suuntautuvana painopisteenä Euroopan komission työohjelmassa vuodesta 2026 eteenpäin. Eläinten hyvinvointi nähdään yhteisenä eurooppalaisena arvona, joka tukee kestävästä maataloudesta, elintarviketurvallisuudesta ja EU:n kilpailukykyä. Komissiota kehoitetaan rakentamaan jo tehdyn valmistelutyön pohjalta konkreettista ja ennakoitavaa lainsäädäntöä, joka on kunnianhimoista mutta toteuttamiskelpoista ja hallinnollisesti kevyempää. Erityistä huomiota kiinnitetään turkistarhaukseen: koska useat jäsenvaltiot ovat jo kieltäneet toiminnan ja tieteelliset arviot osoittavat merkittäviä hyvinvointiongelmia, komissiota pyydetään pohtimaan EU-tason ratkaisuja, mukaan lukien mahdollinen asteittainen alasajo riittävine siirtymäaikoineen. Lopuksi korostetaan kuluttajietoisuuden merkitystä sekä jäsenvaltioiden ja komission välistä yhteistyötä tasapainoisen, kestävä ja ennakoitavan EU:n eläinten hyvinvointipolitiikan kehittämisessä.

Useat (18) jäsenmaat Slovenian lisäksi pitivät aiheesta puheenvuoronsa, joissa kiitettiin tärkeän aiheen ottamisesta käsittelyyn. Eläinten hyvinvoinnin parantamista pidetään laajasti erittäin tärkeänä ja sen toivotaan olevan keskeinen painopiste EU:n tulevassa työohjelmassa. Tarvitaan nykyaikaista, tieteseen perustuvaa ja EU-tasoisista sääntelyä, joka on johdonmukaista sekä unionin sisällä että suhteessa tuontituotteisiin. Yhteinen tavoite on korkea eläinten hyvinvoinnin taso, tasapuoliset sisämarkkinat ja kuluttajien luottamuksen vahvistaminen. Samalla korostetaan vahvasti tasapainoista lähestymistapaa: sääntelyn on oltava oikeasuhtaista, toteuttamiskelpoista ja ennakoitavaa. On tärkeää vähentää hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa sekä varmistaa selkeät ja riittävät siirtymäajat. Lainsäädännön yksinkertaistamista ja nykyisten sääntöjen kriittistä tarkastelua pidetään tarpeellisena, jotta toimijoille ei aiheudu kohtuutonta taloudellista rasitetta eikä viljelijöiden elinkelpoisuutta vaaranneta.

Kilpailukyky, sisämarkkinoiden tasapuolisuus ja tuottajien yhdenvertaiset toimintaedellytykset nousevat toistuvasti esiin. Eläinten hyvinvoinnin parantamiseen tähtääviä toimia tulee tukea myös taloudellisesti, esimerkiksi maatalouspolitiikan kautta, ja viljelijöiden ponnistukset tulisi tunnustaa ja palkita. Kattavat vaikutustenarvioinnit nähdään välttämättöminä ennen uusien aloitteiden etenemistä. Useissa puheenvuoroissa nostettiin esiin eläinten kuljetus, merkinnät eläinperäisille tuotteille, hitaampi eläinten kasvatusta sekä erityisesti turkiseläinten kasvatusta, jota monet pitävät ongelmallisena ja jota useat tukevat EU-tasoisella kiellolla tai tiukemman sääntelyn kohteena, kuitenkin siirtymäajat huomioiden. Osa korostaa myös, että mahdollisten kieltojen yhteydessä sisämarkkinoille ei tulisi päästää näiden käytäntöjen mukaisia tuotteita. Yleisesti painotetaan tarvetta jatkaa rakentavaa yhteistyötä komission kanssa, hyödyntää jo tehtyä työtä ja edetä määrätietoisesti mutta harkiten kohti päivitettyä ja uskottavaa eläinten hyvinvointilainsäädäntöä, joka vastaa kansalaisten odotuksiin ja tukee koko EU:n kestävä kehitystä.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin tärkeän asian ottamisesta keskusteluun. Eläinten hyvinvointi ja sen vastuullinen kehittäminen on kestävä kotieläintuotannon perusta. Jo olemassa olevan lainsäädännön yhdenmukainen ja tehokas toimeenpano sekä valvonta parantaisi eläinten hyvinvointia, esimerkiksi sikojen häntien typistämisen lopettaminen koko EU:ssa. Uuden tai päivitettävän lainsäädännön pitää perustua vahvaan tieteelliseen perustaan ja vaikutusten arviointiin. Suomen puheenvuorossa lisäksi kiitettiin komissiota jo nyt sen tekemästä työstä ja ehdotuksista. Erityisen tervetullut esitys on edellyttää EU:n eläinten hyvinvointistandardeja vastaavia vaatimuksia myös kolmansista maista tuotavien tuotteiden osalta.

Komissaari Varhelyi kiitti Sloveniaa tämän tärkeän asian esiin nostamisesta. Eläinten hyvinvoinnin osalta komissio on sitoutunut kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jolla ylläpidetään EU:n korkeita vaatimuksia. Työ EU:n eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön nykyaikaistamiseksi etenee hyvin, kuten vuoden 2025 Visiossa Euroopan maataloudesta ja elintarvikkeista ilmoitettiin. Tuotantoeläinten hyvinvointia koskeva julkinen kuuleminen päättyi 17. joulukuuta, ja siihen saatiin yli 200 000 vastausta. Tämä osoittaa sidosryhmien ja suuren yleisön vahvaa kiinnostusta eläinten hyvinvointia kohtaan Euroopan tasolla. Sama tuli selvästi esiin myös Tanskan puheenjohtajakauden aikana järjestetyssä tuotantoeläinten hyvinvointia käsitelleessä konferenssissa, josta keskustelimme viimeisessä neuvoston kokouksessa. Konferenssi tarjosi mahdollisuuden keskustella siitä, miten yli 20 vuotta vanhoja eläinten hyvinvointistandardeja voidaan nykyaikaistaa sekä siitä, miten EU:n kotieläintuotantosektori ja laajempi maatalousyhteisö voivat säilyttää toimintakykynsä yhteiskunnallisten ja globaalien muutoksien taustaa vasten.

Muut kuulemistoimet ovat edelleen käynnissä, mukaan lukien kohdennetut sidosryhmäkyselyt ja haastattelut. Komissaari kannustaa jäsenmaita osallistumaan näihin haastatteluihin. Nämä toimet tukevat kohdennettujen politiikkavaihtoehtojen vaikutustenarviointia, jossa tarkastellaan muun muassa kilpailukykyä, hallinnollista taakkaa ja sisämarkkinoiden toimivuutta. Tavoitteena on päästä siihen, mitä Slovenia on peräänkuuluttanut: tasapainoiseen lähestymistapaan, jossa eläinten hyvinvointia koskeva kunnianhimo yhdistyy toteuttamiskelpoisuuteen, suhteellisuuteen ja asianmukaisiin

siirtymäaikoihin, alakohtaisesti etenevällä tavalla. Tavoitteena on myös tarjota selkeyttä ja ennakoitavuutta investointipäätösten tueksi.

Tämän työn lisäksi komissio antaa maaliskuussa tiedonannon jatkona alkuperäiselle vastaukselleen Euroopan kansalaisaloitteeseen "Fur Free Europe". Lopuksi komissio jatkaa sen varmistamista, että nykyistä lainsäädäntöä pannaan täytäntöön ja sovelletaan tehokkaasti. Kuten aiemmissa eläinten hyvinvointia koskeissa keskusteluissa on todettu, tämä on keskeistä ja voi jo sellaisenaan merkittävästi parantaa eläinten hyvinvointia. Komissaari ja komissio luottaa jäsenmaiden tukeen tässä työssä.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn toteamalla neuvoston saaneen tiedoksi asian esittelyn ja siitä käydyn keskustelun.

e) Elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuuden sääntelyn yksinkertaistamis paketti (17054/25, 17055/25, 17056/1/2 REV 1) (Hörman)

Komissio esittelee

Komissaari Varhelyi kiitti mahdollisuudesta esitellä elintarvike- ja rehuturvallisuuden yksinkertaistamis paketti, jonka komissio hyväksyi joulukuussa. EU:n elintarvike- ja rehuturvallisuussäännöt ovat maailman vahvimpia, ja haluamme pitää ne sellaisina myös jatkossa. Samalla meidän on kuitenkin säilytettävä kilpailukykyämme, mikä tarkoittaa, että sääntelykehyksen on oltava nopeampi, yksinkertaisempi ja innovaatioystävällisempi.

Komissaari haluaa nostaa esiin keskeiset ehdotetut toimenpiteet, joista osa vastaa huoliin, joita jäsenmaat ja ministerit ovat aiemmin tuoneet esille. Komissio ehdottaa nopeampaa markkinoillepääsyä biologisille torjunta-aineille ja kasvinsuojeluaineille. Työskentelemme sen eteen, että tuontituotteiden tuotantostandardit yhdenmukaistetaan sellaisten vaarallisimpien torjunta-ainejäämien osalta, joita ei ole hyväksytty EU:ssa. Komissio ehdottaa, että jäsenvaltiot voisivat sallia tietynlaisten droonien käytön kasvinsuojeluaineiden ilmaruiskutukseen. Järjestelmällinen hyväksymisten uusimismenettely korvataisiin kohdennetummalla lähestymistavalla, joka keskittyy tapauksiin, joissa sillä on todellista merkitystä. Tämä keventäisi yritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa ja mahdollistaisi nopeamman reagoinnin, kun näyttöä mahdollisista riskeistä ilmenee.

Komissio ehdottaa ottaa käyttöön toimenpiteitä, joilla varmistetaan kemiallisten aineiden saatavuus tilanteissa, joissa vaihtoehtoja ei ole. Komissio helpottaa vastavuoroista tunnustamista koskevaa menettelyä, mistä hyötyvät erityisesti pienet jäsenvaltiot, joihin torjunta-ainevalmistajat eivät usein jätä hakemuksia. Perusaineet voitaisiin saattaa markkinoille myös silloin, kun ne myöhemmin hyväksytään tavanomaisiksi tehoaineiksi. Tämä ratkaisisi hiljattain maatalous- ja kalastusneuvostossa käsitellyn ruokasoodaa koskevan tapauksen. Rehulisäaineiden osalta komissio ehdottaa, että järjestelmällinen kymmenen vuoden välein tapahtuva lupien uusiminen korvataan joustavammalla tarkistusmekanismilla, lukuun ottamatta suuremman riskin antimikrobisia aineita. Komissio ehdottaa myös jäsenvaltioiden kansallisia hygieniatoimenpiteitä koskevien ilmoitusmenettelyjen yhdenmukaistamista luomalla yksi keskitetty menettely komissiolle ja muille jäsenvaltioille ilmoittamista varten.

Ehdotetut toimenpiteet voisivat tuoda yli miljardin euron säästöt vuosittain. Tästä yli 428 miljoonaa euroa säästyisi EU:n yrityksiltä, joista 227 miljoonaa euroa pk-yrityksiltä, sekä 661 miljoonaa euroa kansallisilta ja EU:n hallinnoilta. Kokonaisuudessaan viljelijät saisivat enemmän valinnanvaraa ja nopeamman pääsyn innovatiivisiin tuotteisiin. Yritykset säästäisivät aikaa ja rahaa. Samalla säilytämme EU:n tiukat elintarvike- ja rehuturvallisuutta koskevat vaatimukset. Komissaari ja komissio luottaa jäsenmaiden tukeen ehdotuksen käsittelyssä.

Useat (19) jäsenmaata pitivät aiheesta puheenvuoronsa, joissa kiitettiin komissiota yksinkertaistamis paketin antamisesta ja asian esittelystä. Komission ehdotusta pidetään kokonaisuutena tärkeänä ja oikeansuuntaisena askeleena kohti elintarvike- ja rehulainsäädännön sekä kasvinsuojeluaineita koskevan sääntelyn yksinkertaistamista. Useat puheenvuorot kiittivät erityisesti pyrkimystä vähentää

hallinnollista taakkaa, parantaa oikeusvarmuutta ja sujuvoittaa arviointi- ja hyväksymismenettelyjä. Yksinkertaistamista pidetään keskeisenä sekä viljelijöiden toimintaedellytysten että koko EU:n elintarvikeketjun kilpailukyvyn kannalta.

Laajaa tukea saa uusien teknologioiden, erityisesti droonien käytön mahdollistaminen ja selkeyttäminen. Näitä pidetään käytännönläheisinä ja tulevaisuuteen katsovinä ratkaisuinä, joita tulisi jopa laajentaa ja nopeuttaa. Samalla toivotaan yhtä selkeää ja harmonisoitua oikeusperustaa uusille teknologioille, jotta ne saadaan nopeasti tuottajien käyttöön. Myös matalariskisten kasvinsuojeluaineiden hyväksyntämenettelyjen keventämistä ja nopeuttamista pidetään tärkeänä.

Useissa kommentteissa korostui ruokaturvan, maataloustuotannon jatkuvuuden ja viljelijöiden kilpailukyvyn turvaaminen. Huolta herättää tehokkaiden kasvinsuojeluaineiden poistuminen markkinoilta ennen kuin toimivia vaihtoehtoja on saatavilla, mikä voi johtaa satotappioihin ja tuotannon heikkenemiseen. Esille nostetaan tarve mekanismeille, joilla voidaan välttää kohtuuttomat tuotantomenetykset, sekä varmistaa pitkän aikavälin saatavuus kohtuuhintaisille ja luotettaville torjuntaratkaisuille eri ilmast- ja viljelyolosuhteissa. Kasvinsuojeluaineiden jäämiä ja tuontitoleransseja koskevat kysymykset nousevat keskiöön. Useat jäsenmaat katsovat, että EU:ssa kiellettyjen tehoaineiden osalta jäämäraja-arvojen tulisi laskea automaattisesti, erityisesti silloin kun turvallista käyttöä ei voida taata. Samalla painotetaan ihmisten terveyden suojelua ja tarvetta estää riskialttiiden aineiden pääsy EU:n markkinoille. Tuontisääntöjen koordinointi nähdään tärkeänä, jotta EU:n viljelijät eivät joudu epäedulliseen asemaan suhteessa kolmansien maiden tuottajiin.

Ehdotuksen osalta esitetään myös varaumia ja jatkotarkastelun tarvetta. Käytännön, taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset koetaan osin merkittäviksi, ja monia yksityiskohtia – kuten ei-hyväksytyjen aineiden käsittely, peitattujen siementen käytön sääntely, sekä rekisteröinti- ja jäljitettävyyksvaatimukset – halutaan arvioida tarkemmin. Osa katsoo, että tietyt ratkaisut voivat lisätä taakkaa sen sijaan, että ne aidosti yksinkertaistaisivat sääntelyä. Yleisesti korostetaan tarvetta huolellisille vaikutustenarvioinneille, teknisille jatkokeskusteluille ja riittävälle käsittelyajalle. Ehdotusta pidetään hyvänä lähtökohtana, mutta neuvotteluissa halutaan vielä parantaa tasapainoa terveyden- ja ympäristönsuojelun, ruokaturvan, viljelijöiden toimintaedellytysten sekä sisämarkkinoiden tasapuolisuuden välillä.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajaa ja komissiota yksinkertaistamisehdotuksen esittelystä. Suomi tukee vahvasti tavoitetta sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan keventämiseksi, samalla kuitenkin säilyttäen korkea terveyden- ja ympäristönsuojelun taso. Omnibus-ehdotukseen sisältyy monia hyviä ja kannatettavia ehdotuksia. Esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden markkinoillepääsyn sujuvoittaminen ja muutokset tuontitoleransseihin ovat kannatettavia ehdotuksia, joilla voidaan parantaa alan kilpailukykyä. Ehdotukseen sisältyy kuitenkin yksi monimutkaistava elementti ja se on kasvinsuojeluaineella käsitellyn siemenen kylvön tai lisäysaineiston istuttamisen luokittelu kasvinsuojeluaineen käyttökseen. Tämä aiheuttaisi turhaa hallinnollista taakkaa ja ei siksi ole ehdotuksen tavoitteiden mukainen. Nykytilanne on riittävä varmistamaan kasvinsuojeluaineiden turvallinen ja kestävä käyttö, eikä ehdotus tämän osalta ole perusteltu.

Vastauspuheenvuorossaan komissaari Varhelyi kiitti puheenvuoroista, joissa ilmaistiin periaatteellinen tuki ehdotuksille ja sille, ettei yksinkertaistaminen saa johtaa suojelutason heikentämiseen. Komissaari haluaa olla täysin selkeä: ihmisten ja eläinten terveyden sekä ympäristön suojelu ovat edelleen komission korkeimpia prioriteetteja. Ehdotetut muutokset ovat kohdennettuja ja lainsäädännön tavoitteet säilyvät ennallaan. Tämä paketti auttaa viljelijöitä sekä elintarvike- ja rehualan yrityksiä parantamaan kilpailukykyään ja kriisinkestävyyttään. Samalla se säilyttää elintarvike- ja rehuturvallisuuden korkean tason.

Komissaari luottaa jäsenmaiden tukeen ehdotuksen nopean hyväksymisen varmistamiseksi.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn toteamalla neuvoston saaneen tiedoksi asian esittelyn ja siitä käydyk keskustelun.

f) Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden alkuperämerkinnät (5458/26) (Hörman)

Ranskan, Itävallan, Bulgarian, Suomen, Portugalin, Romanian, Slovakian, Slovenian ja Espanjan tiedotusasia

Ranskan valmistelemassa tausta-asiakirjassa korostetaan elintarvikkeiden alkuperämerkintöjen vahvistamisen merkitystä EU:n elintarvikeomavaraisuuden, kuluttajansuojan ja kestävien ruokajärjestelmien näkökulmasta. Vaikka EU-lainsäädäntö jo edellyttää alkuperämerkintöjä useille tuotteille, säännöt ovat hajanaisia eivätkä kata kaikkia jalostamattomia tuotteita tai aina jalostettujen elintarvikkeiden pääraaka-aineita. Lisäksi käsitteet kuten ”pääasiallinen ainesosa” sekä merkinnät ”EU” ja ”ei-EU” ovat kuluttajien kannalta puutteellisia ja tulkinnanvaraisia.

Alkuperämerkintöjen laajentaminen ja yhdenmukaistaminen lisäisi kuluttajien luottamusta ja elintarviketietojen läpinäkyvyyttä, tukisi paikallisia ja lyhyitä toimitusketjuja sekä vahvistaisi eurooppalaisten viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa. Kuluttajien kasvavat vaatimukset ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen suositukset puoltavat EU-tason lainsäädännön kehittämistä vuoteen 2027 mennessä.

Tämän vuoksi useat jäsenvaltiot kehottavat Euroopan komissiota tarkistamaan elintarviketietoasetuksen (EU) N:o 1169/2011 ja laajentamaan pakollisia alkuperämerkintöjä mahdollisimman moneen tuotteeseen. Tarkistuksessa tulisi hyödyntää aiempien sääntöjen soveltamisesta saatua kokemusta, selkeyttää pääraaka-aineen määritelmää sekä harkita maiden yksilöityä alkuperämerkintää yleisten ”EU/ei-EU”-merkintöjen sijaan, jotta kuluttajien tiedonsaantitarve täyttyisi paremmin.

Useat (19) jäsenmaat Ranskan lisäksi pitivät aiheesta puheenvuoronsa, joissa kiitettiin tärkeän aiheen ottamisesta käsittelyyn. Aloitetta elintarvikkeiden alkuperä- ja laatu-merkintöjen kehittämiseksi pidetään tärkeänä ja ajankohtaisena. Korostetaan, että kuluttajien kiinnostus elintarvikkeiden alkuperää, laatua ja kestävyyttä kohtaan kasvaa jatkuvasti, ja selkeät merkinnät parantavat kuluttajien mahdollisuuksia tehdä tietoon perustuvia valintoja. Alkuperätieto nähdään kuluttajien näkökulmasta erittäin merkityksellisenä, jopa keskeisenä tekijänä ostopäätöksiä tehtäessä.

Merkintöjen katsotaan edistävän paitsi kuluttajansuojaa ja elintarviketurvallisuutta, myös antavan tuottajille mahdollisuuden tuoda esiin tuotteidensa laatua ja ominaisuuksia. Tämä voi vahvistaa luottamusta elintarvikeketjuun ja tukea laadukkaiden tuotteiden asemaa markkinoilla. Samalla nähdään tärkeänä, että sääntely huomioi koko elintarvikeketjun, mukaan lukien jalostussektorin erityispiirteet. Useista raaka-aineista tai eri alkuperistä koostuvien tuotteiden osalta pidetään tarkoituksenmukaisena yksinkertaista ja ymmärrettävää lähestymistapaa, kuten alkuperän ilmoittamista EU- tai ei-EU-tasolla, mikä vastaa monien kuluttajien odotuksia ilman liiallista monimutkaisuutta. Lisäksi painotetaan, että merkintöjen ja tiedon lisäämisen tulisi rohkaista kestävämpiin kulutusvalintoihin ja tukea elintarvikeketjun kestävyyttä laajemmin. Samalla korostetaan tarvetta huolehtia siitä, ettei uusilla vaatimuksilla lisätä kohtuuttomasti elintarvikeketjun toimijoiden hallinnollista tai taloudellista taakkaa. Tasapaino kuluttajainformaation, kestävyuden edistämisen ja toimijoiden käytännön mahdollisuuksien välillä nähdään keskeisenä lähtökohtana jatkotyölle.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin Ranskaa tärkeän aiheen ottamisesta keskusteluun ja tausta-asiakirjan, jota myös Suomi on tukenut, valmistelusta. Kuluttajat ovat erittäin kiinnostuneita ruoan alkuperästä ja tuotantotavoista - siitä, minkälaisen reitin ruoka on kulkenut kuluttajan lautaselle. Suomi tukee elintarvikkeiden alkuperämerkintöjä koskevien vaatimusten selkeyttämistä ja kehittämistä. Puheenvuorossa pidettiin erittäin tärkeänä, että alkuperämerkintöjä koskevia sääntöjä kehitetään nimenomaan EU-lainsäädännössä. Suomi on toistuvasti korostanut, että alkuperämerkintöjä koskevien vaatimusten on oltava sellaisia, että varmistetaan kuluttajien riittävä tiedonsaanti. Samaan aikaan vaatimusten on oltava toimijoiden ja erityisesti pk-toimijoiden toteutettavissa ilman kohtuutonta hallinnollista taakkaa. Alkuperämerkintöjä koskevien vaatimusten on myös oltava viranomaisten valvottavissa. Kuluttajan on voitava luottaa siihen, että elintarvikkeista annettavat tiedot ovat totuudenmukaisia.

Komissaari Varhelyi esitti vastauspuheenvuorossaan kiitoksen Ranskalle tämän aiheen lisäämisestä esityslistalle. EU:n elintarviketurva perustuu luottamukseen ja oikeudenmukaisuuteen: kuluttajien luottamukseen siihen, mitä he ostavat, sekä viljelijöiden luottamukseen siihen, että säännöt ovat oikeudenmukaiset. EU:n alkuperämerkintöjä koskevaa oikeudellista kehystä on vahvistettu vuosien varrella. Nykyisin se edellyttää alkuperämerkintöjä kalalle, munille, hedelmille ja vihanneksille, hunajalle, oliiviöljylle, viinille sekä monille lihatuotteille. Se sisältää myös kaksi keskeistä sääntöä. Ensinnäkin alkuperä on ilmoitettava, jos sen ilmoittamatta jättäminen voisi johtaa kuluttajaa harhaan. Toiseksi, jos elintarvikkeen alkuperä ilmoitetaan ja se poikkeaa sen pääraaka-aineen alkuperästä, myös pääraaka-aineen alkuperä on ilmoitettava. Jotta jäsenvaltioiden olisi helpompi soveltaa tätä vaatimusta, komissio antoi vuonna 2020 tiedonannon, jossa selvennetään, miten pääraaka-aineet tunnistetaan ja miten niiden alkuperä merkitään. Tämä on ensimmäinen askel, ja on tärkeää, että kansalliset toimivaltaiset viranomaiset panevat nämä säännöt täytäntöön ja valvovat niiden noudattamista.

Komissio tunnustaa kuluttajien kiinnostuksen elintarvikkeiden alkuperää kohtaan. Samalla järjestelmän on kuitenkin säilyttävä yksinkertaisena ja toimivana, vältettävä tarpeetonta hallinnollista taakkaa ja turvattava sisämarkkinoiden sujuva toiminta. Kansalliset pakolliset alkuperämerkintäsäännökset – esimerkiksi maidon ja maitotuotteiden osalta – voisivat pirstoa sisämarkkinoita ja lisätä yritysten toimintaan monimutkaisuutta ja hallinnollista rasitusta. Komissio on tehnyt laajoja tutkimuksia, järjestänyt julkisia kuulemisia ja toteuttanut kohdennettuja kyselyjä elintarviketietoasetuksen mahdollisten tarkistusten selvittämiseksi. Nämä ovat osoittaneet asian monimutkaisuuden ja sen, kuinka vaikeaa on löytää yhteisiä ratkaisuja.

Komissio on edelleen sitoutuneet avoimuuteen ja kansalaisten oikeuteen tehdä tietoon perustuvia valintoja. Kuten Visiossa Euroopan maataloudesta ja elintarvikkeista todetaan, komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa selvittääkseen mahdollisuuksia laajentaa pakollisia alkuperämerkintöjä useampiin alakohtaisen lainsäädännön piiriin kuuluviin tuotteisiin. Tämä näkyy nyt viime heinäkuussa esitetyssä ehdotuksessa yhteistä markkinajärjestelyä (CMO) koskevan asetuksen muuttamiseksi, joka on parhaillaan Euroopan parlamentin ja neuvoston välisten neuvottelujen loppuvaiheessa. Tämä antaa meille selkeämmän oikeudellisen perustan kehittää EU:n alkuperämerkintävaatimuksia alakohdaisesti silloin, kun kuluttajilla on kiinnostusta ja kun toimenpiteet ovat perusteltuja ja oikeasuhteisia. Lisäksi komissio tukee nykyisten sääntöjen johdonmukaista täytäntöönpanoa elintarvikemarkkintöjä käsittelevän erityisen työryhmän kautta.

Komissio on valmis tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa tasapainoisen ja toimivan lopputuloksen saavuttamiseksi: selkeää tietoa kuluttajille, oikeudenmukaiset edellytykset viljelijöille sekä vahvemmat ja kestävämmät sisämarkkinat. Komissaari odottaa innolla työn jatkamista jäsenmaiden kanssa.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn toteamalla neuvoston saaneen tiedoksi asian esittelyn ja siitä käydyn keskustelun.

g) EU:n elintarviketurvan ja -omavaraisuuden turvaaminen epävarmassa maailmassa (5422/26) (Uusitalo)

Komission ja puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtajavaltio kertoi, että AOB-kohta koskee 7.1.2026 pidettyä maatalousministerien kokousta maataloussektorin haastavasta tilanteesta. Puheenjohtajavaltio ja komissio tekevät työtä myös kokouksen jälkeen edistääkseen keskusteltuja asioita. Jäsenvaltiot ovat aktiivisesti mukana tässä prosessissa. Keskusteluissa oli erityisesti kehitykset kansainvälisen kaupan alalla ja niiden vaikutukset maataloussektoriin. Puheenjohtajavaltio takaa, että maatalous- ja kalastusneuvosto saavat kokouksessa keskustelluista aiheista säännöllisesti tietoa, jotta neuvosto pystyy reagoimaan. Tavoitteena on tarjota relevanttia poliittista ohjausta komissiolle.

Puheenjohtajavaltio kertoi, että artiklasiirroista kumppanuusrahaston asetusehdotuksesta (NRP) yhteisen maatalouspolitiikan asetusehdotukseen (YMP) on saatu aikaan edistystä ja asiaa käsitellään Coreper II -kokouksessa 28.1.2026.

Puheenjohtajavaltio myös kertoi, että keskustelut ovat alkaneet työryhmissä koskien komission puheenjohtajan ehdotusta siitä, että jäsenvaltioilla on saatavilla suunnitelman alusta lähtien kaksi kolmasosaa määrärahasta, joka normaalisti olisi käytettävissä väliarviointia varten (45 miljardia euroa).

Maatalouskomissaari Hansen totesi, että 7.1. järjestetty kokous oli tarpeen ottaen huomioon viljelijöiden kohtaamien haasteiden laajuus. Kokouksen tuloksena saatiin aikaan selkeitä tuloksia. Kokous oli reaktio viljelijöiden mielenosoituksiin 18.12.2025. Mielenosoitusten jälkeen komissaarit Serafin, Šefčovič, Roswall ja Hansen keskustelivat yhdessä maataloustuottajien järjestöjen kanssa. Kokouksessa nimettiin haasteita koskien mm. tulevaa monivuotista rahoituskehystä, kansainvälisen kaupan vastavuoroisuutta, lannoitteita sekä lisäyksinkertaistamistarpeita muissa politiikan aloissa.

Yleisesti ottaen **jäsenvaltiot** olivat tyytyväisiä komission ehdotuksiin, mutta totesivat samalla, että näiden toimien lisäksi tarvitaan lisätoimia. Yhteensä 20 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron. Komission ja jäsenvaltioiden yksityiskohtaisemmat kannat ovat alla kategorioittain.

Komissio oli tausta-asiakirjassa jakanut kokouksen tulokset seuraaviin neljään kategoriaan:

Kategoria 1: Yhteisen maatalouspolitiikan tuen turvaaminen

Komissaari Hansen totesi, että komissio haluaa esittää selkeän poliittisen viestin ja on ilmoittanut 45 miljardin euron rahoitustuen maataloussektorille. Sen myötä maatalouteen tarkoitettu rahoitus on jo lähes 400 miljardia euroa. Tämä on merkittävää ja perusteltua huomioiden ruokaturvan tärkeys. Tämä myös täydentää sitä, mitä komissio ehdotti marraskuussa koskien maaseudun rahoitustavoitetta. Lisäksi artikloja siirretään NRP-asetusehdotuksesta CAP-asetusehdotukseen. Lisäksi komissaari Hansen kertoi näkevänsä suuren potentiaalin maataloudelle ja biotaloudelle kilpailukykyrahastossa. Komissio julkaisi myös neuvostopäivänä tiedot mahdollisista synergiahankkeista ja miten ne voivat hyötyä yhteissuunnittelusta. Tällaisia olisivat esimerkiksi kastelu, uusiutuvat energialähteet ja lastenhoitopalvelut. Pitää tehdä yhteistyötä, jotta voidaan käyttää hyväksi kilpailukykyrahaston potentiaali vuoden 2028 jälkeen. DG AGRI järjestää oman tilaisuuden sidosryhmien ja asiantuntijoiden kesken NRP:n, YMP:n ja kilpailukykyrahaston välisistä linkeistä vielä tänä keväänä. Tämä auttaa jäsenvaltioita NRP-suunnitelmien valmistelussa.

Jäsenvaltiot lähtökohtaisesti toivottivat tervetulleeksi komission puheenjohtajan ehdotuksen, että jäsenvaltioilla olisi saatavilla suunnitelman alusta lähtien kaksi kolmasosaa määrärahasta, joka normaalisti olisi käytettävissä väliarviointia varten (45 miljardia euroa). Maatalousministerit painottivat, että maataloudelle tarvitaan vahva budjetti ja lisärahoitusta.

Muutama jäsenvaltio kuitenkin kritisoi sitä, että kyseessä ei ole uutta rahoitusta, vaan rahoituksen uusi kohdennus. Tämä tarkoittaa sitä, että yhteinen maatalouspolitiikka ja koheesiopolitiikka kilpailevat samoista varoista. Ehdotusta kuvailtiin mm. liian yleisluoteiseksi, moniselitteiseksi ja että se luo epätasa-arvoa jäsenvaltioiden välillä ja vähentää YMP:n yhteistä luonnetta.

Iso joukko jäsenvaltioita peräänkuulutti erillistä yhteistä maatalouspolitiikkaa, jolla on kahden pilarin rakenne, erillinen budjetti ja YMP-suunnitelma. Myös maaseuturahoituksen tärkeyttä painotettiin.

Muutama jäsenvaltio totesi, että kaikki YMP-relevantit artikkelit tulee siirtää NRP-asetusehdotuksesta YMP-asetusehdotukseen.

Yksittäinen jäsenvaltio totesi, että EU:n kilpailukykyrahaston tulisi olla tärkeässä roolissa maataloudessa.

Suomi totesi puheenvuorossaan, että komission puheenjohtajan kirjeessä ollut signaali siitä, että maatalousmenoille esitettyä tasoa tulevalle kaudelle voidaan nostaa, on hyvin tärkeä. Ehdotettu lähestymistapa sisältää kuitenkin erittäin suuria epävarmuuksia ja luo pahimmillaan eriarvoisuutta jäsenvaltioiden välille vaikuttaen siten sisämarkkinaan. Maatalouden korvamerkityn summan nostaminen olisi selkeämpi ja tasapuolisempi tapa toteuttaa tämä asia.

Kategoria 2: Lannoitteet

Komissaari Hansen totesi, että komissio on sitoutunut työskentelemään lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden edistämiseksi. Helpottaakseen tilannetta komissio vähensi joidenkin lannoitteiden suosituimmuustulleja (Most Favoured Nation, MFN) ja antoi joustoja, kun lasketaan hiilirajamekanismin (CBAM) tasoja. Komissio on myös valmistelemassa lannoitteiden toimintasuunnitelmaa. Se tulee sisältämään lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteitä, joiden avulla pyritään parantamaan tehokkuutta ja edistämään kierrätettyjen ravinteiden käyttöä. Niillä on potentiaali vähentää riippuvuutta monipuolistamalla tuontia. Komissaari totesi kuulevansa mieluusti jäsenvaltioiden konkreettisia ehdotuksia toimintasuunnitelmaan.

Jäsenvaltiot kiittivät, että komissio reagoi nopeasti lannoitemarkkinoiden tilanteeseen, ml. joustot hiilirajamekanismiin. Lannoitteiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus pitää varmistaa. Yksi jäsenvaltio totesi, että ei näe komission toimia hiilirajamekanismin osalta riittävinä.

Kategoria 3: Globaali kilpailukyky – tasapuolinen pelikenttä ja vastavuoroisuus

Komissaari Hansen totesi, että komissaari Várhelyi kertoi aiemmin neuvostossa, mihin konkreettisiin toimiin komissio ryhtyy kansainvälisen kaupan vastavuoroisuuteen liittyen, ml. jäämien enimmäismäärät ja valvontojen vahvistaminen. Kauppasopimuksista keskustellaan neuvoston kokouksessa vielä erikseen.

Tammikuun kokouksessa tuotiin esille myös muita haasteita, kuten eläintaudit ja markkinatilanne. Komissaari Hansen on täysin tietoinen eläintautitilanteen vakavuudesta ja tekee läheistä yhteistyötä komissaari Várhelyin kanssa, jotta taataan jatkotoimet keskusteluille. Komissio keskustelee myös puheenjohtajavaltion kanssa aiheesta ja toivottavasti voidaan pian palata asiaan ja ehdottaa konkreettisia toimia.

Komissaari Hansen kertoi tapaavansa säännöllisesti sektorien edustajia ja kuuntelee heidän huoliaan. Markkinat vaativat erityishuomiota tänä vuonna ja erityisesti sokerintuottajat ovat haastavassa tilanteessa. Ensimmäisenä askeleena komissaari aikoo väliaikaisesti pysäyttää sokerin sisäisen jalostuksen menettelyn, mikä helpottaa paineita hieman. Tilanne on herkkä monien sektorien osalta ja komissaari kertoi haluavansa käydä läpi tarkkaan markkinatilanteen ja sen haasteet. Komissio edistää vuoropuhelua sektoriedustajien kanssa, että saadaan aikaan konkreettisia toimia, miten voidaan puuttua näihin haasteisiin ja kääntämään ne mahdollisuuksiksi, käyttäen myös uusia liiketoimintamalleja. Pitää olla strategisia ja katsoa ratkaisuja perinteisten interventtioiden ja kriisi-instrumenttien ulkopuolelta. Analyysit antavat syötteitä myös tuleviin lannoitesuunnitelmaan, kotieläinstrategiaan ja proteiinis suunnitelmaan.

Monet jäsenvaltiot painottivat sen tärkeyttä, että tuontituotteet kolmansista maista kunnioittavat EU:n tuontistandardeja ja että saadaan tasapuolinen pelikenttä EU:n ja kolmansien maiden viljelijöiden välille. Rajavalvontaa pitää edistää, että taataan sen tehokkuus.

Muutama jäsenvaltio totesi, että tarvitaan konkreettisia toimia, joilla voidaan parantaa maatalouden kilpailukykyä ja maataloussektorin resilienssiä. Mm. yksinkertaistaminen, nuoret viljelijät, innovaatiot ja uudet teknologiat nähtiin maatalouden kilpailukykyä edistävinä asioina.

Muutama jäsenvaltio totesi, että Mercosur-sopimus on myönteistä EU:n maatalous- ja elintarvikesektorille, Euroopan taloudelle ja strategisen riippumattomuuden edistämiseksi. Toisaalta tuotiin esiin myös Mercosur-sopimukseen liittyviä haasteita.

Yksittäinen jäsenvaltio kiitti komissiota toimista sokerisektorin eteen. Toinen jäsenvaltio oli huolissaan maatalouden tuotantokustannusten lisääntymisestä.

Suomi totesi puheenvuorossaan pitävänsä hyvänä komission ajatuksia tuontia koskevan valvonnan tehostamisesta sekä standardien paremmasta vastaavuudesta EU-tuotannon ja kolmansien maiden välillä.

Kategoria 4: Lisäyksinkertaistaminen

Komissaari Hansen kertoi, että komissio jatkaa ponnisteluja yksinkertaistamisen eteen. Komissaari Hansen toimii puheenjohtajana yhdessä ympäristökomissaari Roswallin kanssa 18.2.2026 täytäntöönpanovuoropuhelussa, jossa käsitellään haasteita vesipuitedirektiivin, nitraattidirektiivin ja luontodirektiivin täytäntöönpanossa. Tämä on suoraa jatkoa tammikuun kokoukselle ja oli vahva pyyntö monelta maatalousministeriltä. Kyseessä on merkittävä askel mahdollisesti tarkistaa joitakin sääntöjä, jotka luovat turhia esteitä investoinneille ja maataloussektorin kasvulle.

Jäsenvaltiot pitivät lisäyksinkertaistamisia tervetulleina. Hallinnollista taakkaa pitää vähentää sekä viljelijöille että hallinnolle. Yksinkertaistaminen on tärkeää EU:n kilpailukyvyn edistämiseksi. Yksittäinen jäsenvaltio totesi, että ympäristölainsäädännön yksinkertaistaminen pitää olla kunnianhimoisempaa ylläpitäen samalla EU:n ympäristönsuojelun taso.

Suomi totesi puheenvuorossaan, että on hyvin tärkeää, että jatketaan työtä maatalouteen vaikuttavan lainsäädännön yksinkertaistamisen osalta. Esimerkiksi ennallistamista koskeva asetus tulee ottaa mukaan tähän työhön. Lisäksi Suomi nosti esiin myös luonto- ja lintudirektiivien liitesiirojen helpottamisen tarpeen.

h) Euroopan maitomarkkinoiden jatkuva kriittinen tilanne (5552/26) (Uusivirta)

Unkarin tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin asiakohdan i kanssa samassa yhteydessä.

i) EU:n erityissuunnitelma Euroopan maitoalan kriisin varalta (5550/26) (Uusivirta)

Italian tiedotusasia

Unkari esitteli dokumentin 5552/26 pohjalta katsoen maidontuottajien tilanteen olevan kriittinen ja kehottaen komissiota ryhtymään markkinainterventoihin ja kriisivarauksen käyttöön tilanteen korjaamiseksi. Unkari myös kannatti Italian ehdotusta maitosuunnitelmasta, joka käsiteltiin yhdessä ehdotuksensa kanssa. Italia esitteli dokumentin 5550/26 mukaisesti katsoen maitosektorin osoittavan rakenteellisen kriisin merkkejä ja kehottaen komissiota toimiin tilanteen korjaamiseksi eurooppalaisella 'maitosuunnitelmalla', johon sisältyisi monipuolisia markkina-, tiedotus- ja vienninedistämistoimia.

Kymmenkunta jäsenvaltioita kehotti toimenpiteisiin sektorin huolten, etenkin alentuneiden hintojen, vuoksi Unkarin ja/tai Italian ehdotusten mukaan. Myös maatalousvarauksen käyttöä ehdotettiin parin

jäsenvaltion toimesta. Interventiohinnat pitäisi joidenkin mielestä päivittää, koska ne ovat vanhentuneita. Lisäksi kaksi jäsenvaltiota tyytyivät toteamaan, että tarkastelisivat mahdollisia ehdotuksia markkinatoimista rakentavasti, koska hintataso on alhainen. Kiinan toimet EU:n maitosektorin viennin suhteen herättivät huolta niin ikään.

Toisaalta puolikymmentä jäsenvaltiota katsoi, että huolestuttavan alhaisten tuottajahintojen tilanetta on seurattava tarkasti, vaikka välittömiin toimiin ei kuitenkaan ole tarvetta, ellei tilanne heikenny entisestään. Mahdollisissa toimissa kehoitettiin harkitsevaisuuteen ja oikeasuhteisuuteen, ettei luoda markkinavääristymiä. Myös toimet, jotka tähtäisivät tuotannon vähentämiseen, herättivät parissa jäsenvaltiossa epäluuloja.

Komissaari Hansen myönsi tilanteen heikentyneen ja hintojen korjauksen olevan jyrkkä (etenkin voin ja maitojauheen osalta) pitkään jatkuneiden korkeiden hintatasojen jälkeen. Syyskuussa vielä oltiin maidon hinnassa 53 snt/kg ja nyt allaan pitkästi alle 50 snt/kg -tasolla. Joidenkin maitotuotteiden hinnat ovat kuitenkin viime aikoina taas tasaantuneet. Joissain suurissa tuottajamaissa hinnat ovat merkittävästi alentuneet tuotannon lisääntyttyä. On silti liian aikaista kuitenkaan puhua kriisistä, koska kysyntä on globaalisti vahvaa. Mercosur voi myös tuoda vientimahdollisuuksia, vaikkei niihin vielä voida täysimääräisesti tarttua. Komissio tulee tiivistämään markkinoiden monitorointia ja tarttuu toimiin ripeästi, jos tilanne niin vaatii. Maito tulee olemaan yksi markkinoiden 'terveystarkastuksen' kohteista lähikuukausina.

j) Siipikarjanlihan kaupan pitämistä koskevat vaatimukset (5547/26) (Uusivirta)

Saksan tiedotusasia

Saksa esitteli asian dokumentin 5547/26 mukaisesti. Saksalla on toiveita siipikarjan lihan pakkausmerkintöjen selkeyttämisen suhteen. Erityisenä huolena on siipikarjanlihan vesipitoisuus ja sen mittaamisen tapa, jota Saksa toivoo tarkistettavan. Lisäksi kaupan pitämisen vaatimuksia ja ulkokasvatukseen liittyviä pakkausmerkintöjä pitäisi päivittää. Saksa ei voi tukea ehdotettua delegoitua asetusta nykyisessä muodossaan.

Yksi jäsenvaltio ei halunnut avata uudelleen neuvotteluja asiasta ja mainittu delegoitu asetusta pitäisi sen mukaan hyväksyä sellaisenaan. Vesipitoisuuden osalta päivitys voisi tieteelliseen tietoon tukeutuen olla tuettava toimi tusinan jäsenvaltion (ml. Suomi) mukaan. Vesipitoisuuden suhteen tehtävien muutosten suhteen varovaisuuteen toisaalta kehottivat pari jäsenvaltiota. Jotkut kehottivat myös mahdollistamaan aiempaa suuremman liikkumavaran kansallisesti asiassa. Ulkokasvatuksen pakkausmerkintöjen osalta tukea ilmaistiin viiden jäsenvaltion taholta. Tukea perusteltiin eläinten hyvinvoinnin edistämisellä. Kananmunatkin pitäisi huomioida ulkokasvatuksen osalta yhden jäsenvaltion mukaan. Toisaalta pakkausmerkintäaloitteen suhteen kehoitettiin myös varovaisuuteen, koska voisi johtaa monimutkaisuuteen kuluttajien näkökulmasta.

Komissaari Hansen toteaa asiasta käydyn pitkät keskustelut. Komissaari katsoo, että saavutettu kompromissi pakkausmerkintöjen osalta on asiallinen ja olisi vältettävä hämmennystä kuluttajien keskuudessa liioilla pakkausmerkinnöillä. Vesipitoisuuden osalta on myös pitkät keskustelut takana. Asia selvästi jakaa jäsenvaltioita. Voidaan kuitenkin palata asiaan, jos saadaan riittävää tieteellistä tietoa, että muutos vesipitoisuuden määrittämiseksi on tarpeen. Vuodesta 2023 alkaen komission yhteinen tutkimuskeskus on mitannut kananrintafileen vesipitoisuuksia jäsenvaltioiden toimittamien näytteiden osalta. Kuitenkin valitettavasti vain neljä jäsenvaltiota on toimittanut näytteitä ja niitä on saatu vain joitain kymmeniä, kun tuhat tarvittaisiin päätelmien tekemiseen. Eli jäsenvaltioiden pitäisi toimittaa näytteitä ahkerasti, jotta saadaan edustava näyte riittävän tieteellisen perustan saavuttamiseksi. 24.2 on relevantti asiantuntijaryhmän kokous, jossa asiasta myös keskustellaan. Komissaari kehottaa jäsenmaita aktiivisuuteen, jotta riittävä tietopohja saadaan mahdollisten muutosten tekemiseen.

k) Peltokasvien viljelijät paineen alaisina: kiireelliset toimet EU:n maatalouden suojelemiseksi (5554/26) (Uusivirta)

Itävallan tiedotusasia

Itävalta esitteli dokumentin 5554/26 mukaisesti peltokasvisektorin hankalaa tilannetta ehdottaen toimia sektorin auttamiseksi. Huolena on etenkin lannoitteiden korkea hinta ja peltokasvien hintatason alhainen taso. Itävalta ehdottaa lannoitteisiin liittyvän CBAM-järjestelmän ja tullien väliaikaista keskeyttämistä sekä toimia, joilla kompensoidaan maatalouden kilpailuhaittoja. Lisäksi Itävalta vaatii suurempaa avoimuutta lannoitemarkkinoilla sekä pakollista kokonaisvaikutusten arviointia alan elinvoimaisuuden turvaamiseksi.

Valtaosa jäsenvaltioista jakoi Itävallan huolen sektorin tilanteesta (ml. Suomi). Itävallan tekemiä konkreettisia aloitteita tuettiin tästä maajoukosta joko kokonaispakettina tai osittain tai vähintään ilmaistiin kiinnostusta niiden suhteen. Hiilirajamekanismi-CBAM:in toimeenpanon jäädyttämistä lannoitteiden osalta tuki lähes kymmenen jäsenvaltiota. Hiilirajamekanismi toisaalta sai myös tukea muutamalta jäsenvaltiolta (ml. Suomi) ja siihen lannoitteiden osalta joulukuussa tehtyjä täsmennyksiä pidettiin riittävänä toimenä. Taannehtivan toimeenpanon mahdollisuus CBAM-jäädytyksellä myös herätti käytännön kysymyksiä. Tariffien alentamista pidettiin usean jäsenvaltion taholta myös hyvänä toimenä ja katsottiin, että alentamista voitaisiin laajentaa useampiin lannoitteisiin. Toivottiin komission ilmoittamalta toimintasuunnitelmalta konkreettisia toimia tilanteen ratkaisemiseksi. Lannoitteiden kierrätys taannoisen *Renure*-aloitteen tyyliin nähtiin myös ratkaisuna. Komissiota kehoitettiin lisäämään sektorin läpinäkyvyyttä ja seuraamaan tilannetta lannoitemarkkinoilla tarkkaan (ml. Suomi). Jotkut kehottivat parantamaan omavaraisuutta lannoitteiden osalta (ml. Suomi). Toisaalta korostettiin, ettei tilanne saisi johtaa Venäjän/Valko-Venäjän tuonnin lisääntymiseen (ml. Suomi).

Komissaari Hansen muistutti 7.1 maatalousministereiden kokouksen tuloksista, jotka ovat relevantteja myös tämän asiakohdan osalta. CBAM-vaikutusten vuoksi on jo tehty kohtuullistavia toimia alentamalla 1 %:iin viitearvo lannoitteiden osalta. Lisäksi joulukuussa on tehty muutosehdotus CBAM-lainsäädäntöön, jotta voidaan poikkeustilanteissa jäädyttää CBAM-toimeenpano yksittäisen sektorin osalta. Ammoniakkin ja urean osalta on jo tehty toimia tariffien osalta ja voidaan enemmänkin ottaa lannoiteraaka-aineita mukaan. Komissiolta on vuoden 2026 toisella vuosineljänneksellä tulossa lannoitetoimintasuunnitelma, johon valmistellaan toimia, joilla vähennetään riippuvuutta kemiallisista lannoitteista ja pyritään käyttämään enemmän orgaanisia lannoitteita.

l) Herkkien maatalousalojen suojelemiseksi tarvittavat toimet kolmansien maiden kanssa tehtävien kauppasopimusten yhteydessä (5625/26) (Uusivirta)

Puolan, Itävallan, Unkarin ja Slovakian tiedotusasia

Puola esitteli asian dokumentin 5625/26 mukaisesti. Herkkien maataloussektorien suojaamiseksi tarvitaan pysyviä suojatoimia kauppasopimusten yhteydessä, tuotantostandardien osalta vastaavuutta EU:n kanssa, kauppasopimusten kumulatiivisten vaikutusten arviointia sekä kompensaaorahastoa kauppasopimusten vaikutusten korvaamiseksi.

Kymmenkunta jäsenvaltiota tuki Puolan ehdottamia periaatteita ja toimia. Ajatus eurooppalaisen kompensaaorahaston perustamisesta sai erityistä tukea. Myös kauppasopimusten vaikutusten arviointiin kehoitettiin useampien jäsenvaltioiden taholta. Moni mainitsi myös vastavuoroisuuden periaatteen tuotantostandardien osalta. Mercosur-sopimus tulee sopimuksen vastustajien mukaan aiheuttamaan suuria ongelmia viljelijöille, koska se ei takaa yhdenmukaisia tuotantostandardeja. Myös Ukrainan sopimuksen kritiikot muistuttivat kritiikistään. Toisaalta jotkut kiittelivät Mercosurin osalta tehtyjä viljelijöitä vaikutuksilta suojaavia toimia hyviksi ja toivoivat nopeaa Mercosur-sopimuksen voimaansaatamista. Jotkut Mercosur-sopimuksen kannattajat kehottivat soveltamaan sopimusta väliaikaisesti Euroopan parlamentin pyytämän EU-tuomioistuimen lausunnon saapumista odotettaessa. Muutama

vapaakauppaa kannattava jäsenmaa piti vaarallisena vastavuoroisuuden periaatteiden vaatimista, koska se vaarantaa EU:n vapaakauppapyrkimykset. Kauppasopimukset nähtiin myös mahdollisuutena vientiin maataloussektorille, kunhan niissä on tarkoituksenmukaiset suojalausekkeet (ml. Suomi). Suomi myös mm. tuki komission Maatalouden ja ruoan visiossa esittämiä suunnitelmia tuotantostandardien soveltamisen yhtenäistämiseksi korostaen samalla tiede- ja riskiperusteisuutta sekä WTO-sääntöjen noudattamista ja uusien kauppasopimusten merkitystä EU:lle ja maataloussektorille.

Komissaari Hansen korosti EU:n positiivista kauppasetta maataloussektorilla ja sitä, että vienti kasvaa nopeammin markkinoilla, joiden kanssa EU:lla on kauppasopimukset. Geopoliittisesti vaikeassa tilanteessa on tärkeää laajentaa kumppanuuksia. EU:n Chile- ja Intia-sopimuksissa on herkätkä sektorit suljettu ulkopuolelle, kun taas Mercosur-sopimukseen on lisätty relevantit suojatoimet. Maatalouden ja ruoan visiossa on ehdotettu toimia, joilla edetään vastavuoroisuuden suuntaan. Lisäksi ruoka/rehuyksinkertaistamispaketissa on relevantteja toimia tässä suhteessa ja lisäksi yhteinen tutkimuskeskus selvittää myös torjunta-ainejäämien tarkkailua. Lisäksi komissaari muistutti vuoden 2028 jälkeisen rahoituskehusehdotuksen sisältämästä vahvasta maatalousmarkkinaelementistä osana EU-välinettä.

m) Maltan maatalous- ja kalastuslalle aiheutuneet vakavat vahingot – kehoitus EU:n solidaarisuuteen ja joustavuuteen (5676/26) (Uusivirta)

Maltan tiedotusasia

Malta esitteli dokumentin 5676/26 mukaisesti viimeaikaisia suuria äärisäistä johtuvia vahinkoja kalastus- ja maataloussektorilleen pyytäen unionilta solidaarisuutta vaikeuksiensa edessä.

Puheenjohtaja ilmaisi neuvoston puolesta solidaarisuutta Maltalle, kuten myös huomattavan suuri joukko jäsenvaltioita, joista osa oli myös joutunut myrskyn kouriin viime aikoina. Korostettiin myös, että maataloussektorin resilienssin parantaminen ilmastonmuutoksen kontekstissa on keskeinen prioriteetti. Yksi jäsenvaltio kehotti luomaan EU-tasolle nykyistä uskottavamman mekanismin tämäntyyppisten kriisien hoitamiseksi jatkossa EU:n varoista. Toisaalta jotkut jäsenvaltiot näkivät tarpeen investoida jatkossa aiempaa enemmän yhteisen maatalouspolitiikan riskienhallintavälineisiin. Yleisesti ottaen kehoitettiin parempaan koordinaatioon EU-tasolla.

Komissaari Hansen yhtyi jäsenmaiden kommentteihin, että ilmastonmuutoksen edetessä on parannettava varautumista ja koordinoitumpaa EU:n vastauskykyä äärisäiden tuhojen hoitamiseksi. Komissaari kehotti Maltaa ottamaan yhteyttä komission maatalouspääosastoon, jotta voidaan arvioida tarkemmin, mitä on tehtävissä ja totesi mahdollisuutena olevan myös maatalousvarauksen varojen käyttäminen tilanteeseen vastaamiseksi. Myöskin kalastussektorin tuhojen kompensoimiseen voi komissiolla olla työkaluja.

Suomen edustajat

Ministeri Essayah, ea. Mattila, Kaila, Uusitalo MMM; Fant VNK; Hirvonen, Valonen, Hörman, Ratavuori, Uusivirta, Siljama EUE

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -